

§220

SBN2020/184

Kommunens klimatlöften- Klimat 2030

Beslut

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att för år 2021 föreslå kommunstyrelsen att anta följande klimatlöften för Bollebygds kommun: Klimatlöfte nr 1, 12, 17 samt 20. Klimatlöften kan sedan revideras över tid.

Ärendet

Bollebygds kommun har tidigare undertecknat och ställt sig bakom Klimat 2030, vilket innebär att ha ställt sig bakom det regionala klimatmålet. Klimat 2030 lanserar nu en ny satsning: Kommunernas klimatlöften. Dessa består av 20 konkreta åtgärder där kommunen har rådighet, som är beprövade och som ger stor utsläppsminskning av växthusgaser.

Klimat 2030 är en kraftsamling som drivs av Västra Götalandsregionen och Länsstyrelsen i Västra Götaland i samverkan med andra aktörer. Alla kommuner i länet har undertecknat målet om att Västra Götaland till 2030 ska vara en fossiloberoende region. Det innebär att växthusgaserna ska minska med 80 procent från 1990-års nivå till år 2030. Kommunerna har en strategisk viktig roll för att klimatmålen ska nås. Kommunerna bjuds därför in att anta ett antal klimatlöften som ska genomföras 2021. Kommunernas klimatlöfte består av 20 olika åtgärder som är väl beprövade och som kan ge stor utsläppsminskning. Kommunen väljer själv hur många och vilka klimatlöften man ställer sig bakom för genomförande 2021. Kommunstyrelsen tar beslut om vilka och hur många åtgärder som ska genomföras. Klimat 2030 kommer att stödja kommunerna i genomförandet under 2021, med ambition att kunna erbjuda konkret stöd för varje åtgärd. Då de allra flesta klimatlöften ligger inom samhällsbyggnadsnämndens ansvarsområde att utföra operativt sker beredning och ärendegång via samhällsbyggnadsnämnden.

Kommunerna bjuds nu in att anta ett antal klimatlöften som ska genomföras under 2021. Dessa 20 klimatlöften täcker inte in alla viktiga klimatfrågor i en kommun, utan är ett urval baserat på bland annat vad som är möjligt att genomföra och följa upp under ett år.

I den enkät som Klimat 2030 gjorde hösten 2019 till alla undertecknare framkom att kommunerna önskar stöd för genomförande av klimatinsatser. Att anta dessa klimatlöften är en del av genomförandet av Klimat 2030 och blir därmed en del av kommunens åtagande. De kommuner som har gjort ett åtagande som undertecknare av Klimat 2030 kompletterar nu med sina klimatlöften. Kommunstyrelsen i respektive kommun tar beslut om vilka och hur många åtgärder som ska genomföras. Klimat 2030 kommer att stödja kommunerna i genomförandet under 2021, med ambitionen att kunna erbjuda konkret stöd för varje åtgärd. Kommunen kommer även att få redovisa vilka åtgärder de redan har genomfört och på så sätt vara en förebild för andra kommuner.

I november 2021 kommer Klimat 2030 att be kommunerna rapportera in hur det har gått.

I ärendets beredning har dialog förts mellan kommunstyrelseförvaltningen och samhällsbyggnadsförvaltningen. Initialt har 11 mål valts bort och för de resterande 9 har ytterligare dialog förts. Kvar finns de mål som slutligen föreslås och som bedömts möjliga att genomföra. Samhällsbyggnadsförvaltningens ledningsgrupp har diskuterat punkteras innehåll och möjligheter att uppnå målen. Information har även lämnats och dialog har förts vid planberedningens möte 2020-09-16. Det är mot denna bakgrund som samhällsbyggnadsförvaltningen föreslår några specifika åtaganden för kommunen att ställa sig bakom under år 2021. Inför kommande år, fram till 2030, är det viktigt att belysa de framtagna åtagandena och koppla an dessa in i budgetarbetet.

Beslut om vilka klimatlöften kommunen antar ska vara Västra Götalandsregionen tillhanda senast 1 december 2020.

Ekonomiska förutsättningar

Samhällsbyggnadsnämnden har inga medel/personella resurser avsatta för klimatlöften varvid det vid eventuella satsningar kan behöva tillskjutas medel. Av åtgärds punkterna finns det vissa åtaganden som faller inom kommunstyrelsens ansvar, varvid samhällsbyggnadsnämnden enbart kan rekommendera kommunstyrelsen att ställa sig bakom förslaget. I de delar som faller inom samhällsbyggnadsnämndens ansvar att utföra operativt, bedöms det lättare att avgöra konsekvenser av ett åtagande.

Bedömning

Nedan ges förslag till klimatlöften för kommunstyrelsen att ställa sig bakom alternativt avvakta med. De förslag som föreslås framgår under rubriken ”Förslag till beslut”. Klimat 2030 ser det som positivt att kommuner även anger de åtaganden som redan pågår och är uppfyllda, detta för att kunna sprida goda exempel kommunerna emellan. Under det första året med fastställda åtaganden att genomföra bedöms det som viktigast att fokusera på att komma igång och ta ett första steg. Sedan hösten 2017 måste kommunen, som undertecknare av Klimat 2030, göra ett åtagande där man talar om hur man som organisation bidrar till att uppnå regionens klimatmål.

Klimatmål 1 - Vi använder en klimatstyrande resepolicy.

Det innebär att kommunen har en resepolicy som följs upp årligen. Klimatstyrande innebär att policyn ska styra mot resfria möten, minimera flygresandet, innefatta miljö- och klimatkrav på fordon, reglera egen bil i tjänsten och erbjuda alternativ som cykel och bilpool. Ett plus är om den även uppmuntrar till hållbart resande till och från arbetet.

Bedömning:

Möjligt att ställa sig bakom genom att se över och uppdatera nuvarande resepolicy (kommunstyrelsen). Insatsen är tidsåtgången inom kommunstyrelseförvaltningen.

Klimatmål 3 - Våra nya personbilar är miljöbilar

Det innebär att alla nya avtal vid köp och hyra av personbilar till kommunal verksamhet ska vara ”spjutspetsnivå” eller ”avancerad nivå” i Upphandlingsmyndighetens hållbarhetskriterier för

personbilar. Endast undantagsvis väljs basnivå, för undantagen krävs ansökan om dispens internt. Möjligt att genomföra på sikt men innebär en kostnadsökning som belastar den köpande nämnden vid köp och hyra av personbil. Idag finns dock ingen tillgänglighet till gastankställen och laddinfrastruktur i Bollebygds kommun och verksamheter kan ibland kräva särskilda fordonsegenskaper, som inte finns i utbudet av miljöbilar. Det kommer att vara svårt att upphandla 100 procent miljöbilar. Vid hyra av fordon krävs att upphandling görs så att kommunorganisationen garanteras en miljöbil enligt ovan, vilket kan innebära att en ökad planering inför resan krävs.

Upphandlingsmyndighetens hållbarhetskriterier finns i tre nivåer – spjutspets, avancerad och bas. Spjutspetsnivån ligger i linje med kraven i den tuffaste miljözonen (klass III) och kraven på avancerad nivå i linje med klimatbonusbilarna i bonus-malus-systemet. Kraven i dessa två nivåer ska användas i så stor utsträckning som möjligt och basnivån ska endast användas i undantagsfall när kraven i spjutspetsnivån och avancerad nivå är för tuffa.

Bedömning:

I nuläget är det inte möjligt att ställa sig bakom för åtgärd under 2021, men på sikt. Förslagsvis, i upphandlingar, kan krav ställas på en viss andel miljöbilar, som sedan successivt ska öka under avtalsperioden men drivmedelsfrågan behöver lösas, vilket inte bedöms rimligt att ha löst till nästa år. Kommunstyrelseförvaltningen tillsammans med samhällsbyggnadsförvaltningen har i uppdrag att under innevarande år utreda möjligheten till laddinfrastruktur för kommunens poolbilar.

Klimatmål 4 - Vi ställer krav i upphandling för transportdelen i nya avtal.

Det innebär att vi ställer miljö- och klimatkrav i alla avtal där transporter upphandlas, exempelvis postleveranser och avfallstransporter. Vi ställer också miljökrav i mer än 50 procent av upphandlingar av varor och tjänster som kräver omfattande transportarbete, exempelvis matleveranser, städ- och kontorsmaterial och parkeringsövervakning.

Bedömning:

Möjligt att ställa oss bakom men då krävs framtagande av en definition av vad som är acceptabelt och inte. I dagsläget finns ingen färdig skrivning om detta i våra upphandlingar. Insatsen är kommunstyrelseförvaltningens och samhällsbyggnadsförvaltningens personella resurser att arbeta med definitioner och upphandlingsunderlag.

Klimatmål 9 - Vi analyserar inköpsens klimatpåverkan och ställer krav i prioriterade upphandlingar.

Det innebär att kommunen bedömer var klimatkrav i upphandlingar gör störst nytta (utöver upphandlingar som tas upp i punkt 4) och ställer krav i minst tre upphandlingar under 2021.

Bedömning:

Möjligt att ställa oss bakom men då krävs framtagande av en definition av vad som är acceptabelt och inte. I dagsläget finns ingen färdig skrivning om detta i våra upphandlingar. Kräver tillgänglig tid/personella resurser vid analys.

Klimatmål 10 - Vi använder cirkulära möbler

Det innebär att kommunen ska ha inrett minst en arbetsplats, med minst 10 anställda, med mer än 50 procent cirkulära möbler. Alternativt använder minst 20 procent cirkulära möbler i kommunens organisation. Med cirkulära möbler menas att de renoveras, repareras och används på nytt.

Bedömning:

Bedöms möjligt att genomföra framgent. Uppstart av ett sk. återbruk kan vara en förutsättning för genomförande, men i nuläget är detta projekt i planeringsfasen.

Klimatmål 12 - Vi mäter matsvinn i offentlig verksamhet och har mål

Det innebär att kommunen mäter matsvinnet och har satt ett mål att minska svinn till max 45 g/portion i genomsnitt (lunch eller middag). I siffran ingår alla tre typer av svinn: kökssvinn, serveringssvinn och tallrikssvinn.

Bedömning:

Måltidsenheten arbetar aktivt för att minska matsvinnet för att effektivare använda budgeterade medel, men även med tanke på miljöpåverkan. Matsvinn har hittills mätts två gånger årligen. Nu undersöks möjligheterna att hitta effektiva metoder för att mäta detta kontinuerligt och på detta vis snabbare kunna utläsa faktorer som påverkar matsvinnet. Genom detta arbetssätt bör det gå att förebygga och därigenom minska matsvinnet. Kostnad för inköp av digitalt verktyg belastar samhällsbyggnadsnämndens budget 2020 (digitaliseringspeng). Den senast genomförda mätningen visade på ett snitt på 53 g/portion.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har nyligen tecknat avtal på 1 år med företag som tillhandahåller det digitala verktyget genom vilket måltidsverksamheten kommer att kunna mäta svinn dagligen i pilotkök (kommunens största tillagningskök, dvs Bollebygds skolan, med tillhörande mottagningskök). Kostnad ca 20 000 kr som belastar samhällsbyggnadsnämndens budget, digitaliseringspengen.

Klimatmål 15 - Vi minskar klimatbelastningen över livscykeln vid byggnation

Det innebär att kommunen har minskat byggnationers klimatpåverkan genom att använda livscykelperspektiv, inklusive byggmaterial, arbetsmaskiner och energianvändning vid drift, vid minst en (1) byggnation. Antingen i egen regi eller som kravställning i markanvisning eller detaljplan.

Bedömning:

Bedöms möjligt att genomföra, men kan innebära högre kostnader men även något mer arbetstid för samhällsbyggnadsförvaltningen. Krav på livscykelanalys har tidigare funnits med i en markanvisning. Inledningsvis kan detta arbete ta tid, men på sikt kan ytterligare kunskap byggas upp.

Klimatmål 17 - Vi har 100 procent förnybar el i kommunens elavtal

Det innebär att kommunen köper 100 procent förnybar el i alla förvaltningar och bolag.

Bedömning:

Kommunen har redan idag, genom avtal, 100 procent förnybar elektrisk kraft till kommunens anläggningar och utifrån hela behovet. När avtalsperioden löper ut, bör detta åtagande kvarstå.

Klimatmål 20 - Vi arrangerar event/aktiviteter riktat till allmänheten om klimat

Det innebär att ett årligt event eller flera mindre återkommande aktiviteter ska genomföras, gärna i samarbete med studieförbund/organisationer och/eller med kommunens energi- och klimatrådgivare. Genom ökad kunskap och medvetenhet om klimatkrisen och inspiration till förändring kan kommunen möjliggöra och skynda på omställningen.

Bedömning:

Insats genom klimat- och energirådgivare till allmänhet/företag har tidigare år genomförts och bedöms kunna genomföras förutsatt att statliga bidrag ges för att ha tillgång till en energi- och klimatrådgivare inom kommunen. Förvaltningen har även bistått arrangörer vid andra evenemang som riktat sig till allmänhet.

Samhällsbyggnadsförvaltningens förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att för år 2021 föreslå kommunstyrelsen att anta följande klimatlöften för Bollebygds kommun: Klimatlöfte nr 1, 12, 17 samt 20. Klimatlöften kan sedan revideras över tid.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Protokollsanteckning

Peter Krahl Rydberg (MP) lämnar följande protokollsanteckning; Miljöpartiet välkomnar Klimat2030s inbjudan till att anta klimatlöften och att få stöd i genomförandet. Bollebygds kommun uppfyller idag bara få av de föreslagna löften och bör därför öka ambitionsnivån. Utöver förvaltningens förslag föreslår Miljöpartiet även antagandet av löfterna 2, 3, 4, 8, 9, 14, 15,16 och 18.

Ärendets beredning

Ärendet har handlagts och föredragits av förvaltningschef Ann-Charlotte Lind.

Beslutsunderlag

- Kommunens klimatlöften- Klimat 2030
- Inbjudan till kommunernas klimatlöften
- §157 KS Inbjudan till kommunernas klimatlöften - uppdrag till samhällsbyggnadsnämnden(KS2020158-3)

Skickas till

Kommunstyrelsen (beslutsärende)